

Retten til å klage gjelder fortsatt

Kommunal Rasport 04.04.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva skjer med klageretten nå som kommunedirektøren har fått lovfestet det løpende personalansvaret?

SPØRSMÅL: Med den nye kommuneloven skulle også skillet mellom politikk og administrasjon tydeliggjøres bedre.

I kommunelovens [§ 13-1](#) siste ledd heter det at: «Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.» Samtidig heter det i forvaltningslovens [§ 2](#) at: «Avgjørelse som gjelder ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed eller forflytting av offentlig tjenestemann, regnes som enkeltvedtak.»

Med enkeltvedtak følger det også med en klagerett, men hvem er klageinstans nå, hvis personalansvaret helt og holdent ligger hos kommunedirektøren?

SVAR: Svaret på ditt spørsmål ligger i formuleringen «det løpende personalansvaret». Kommuneloven [§ 13-1](#) regulerer bare de interne kompetanseforholdene i kommunen etter denne loven, ikke hvilket organ som er klageinstans etter forvaltningsloven.

Utgangspunktet er bestemmelsen i kommuneloven [§ 5-3](#) om at det er kommunestyret som treffer vedtak på vegne av kommunen så lenge ikke annet er bestemt i lov eller vedtak om delegering til andre kommunale organer. Dette gjelder for vedtak i første instans, også kommunedirektørens myndighet etter [§ 13-1](#).

Bestemmelsen her om at kommunedirektøren har løpende personalansvar er så en særregel som gir henne selvstendig myndighet til å treffe slike vedtak, men den har ingen betydning for retten til å klage etter forvaltningsloven, eller for hvilket organ som er klageinstans.

Dette er regulert i forvaltningsloven [§ 28](#) andre avsnitt, første setning, der det fastslås at for enkeltvedtak som er truffet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av Kommuneloven, er klageinstansen kommunestyret eller fylkestinget, eller etter bestemmelse gitt av kommunestyret; formannskapet, eller en eller flere særskilte klagenemnder. Det vanligste er her at kommunestyret delegerer myndighet til å avgjøre klager til ett eller flere særlige klageutvalg, men hvis ikke det er gjort, vil kommunestyret selv være klageinstans.

For de sakene det her er tale om, har kommunedirektøren altså bare «løpende personalansvar» i første linje. Hun må finne seg i at enkeltvedtak hun treffer blir overprøvd av et folkevalgt organ – altså kommunestyret, formannskapet eller en særlig klagenemnd.

Men dette gjelder bare der vedtaket er påklagd av en part. Bestemmelsene i forvaltningsloven [§ 35](#) andre og tredje avsnitt, om at klageinstansen også kan omgjøre et vedtak selv om det ikke er påklagd, gjelder etter bestemmelsens fjerde avsnitt ikke for kommunale organer som er klageinstans. Så lenge ikke den det gjelder har påklagd vedtaket, er altså kommunedirektørens avgjørelse siste ord i saken.